
Talous- ja palkkahallinnon palvelujen järjestäminen hankintalain muutoksen seurauksena

KHALL 29.06.2026 § 128
371/02.08.00/2026

Eduskunta on hyväksynyt hankintalain muutokset 10.6.2026 ja muutokset ovat tulleet voimaan 18.6.2026. Hankintalain muutoksen myötä kaupungin on irtauduttava Monetran tuottamista talous- ja palkkahallinnon palveluista siirtymäkauden loppuun eli 30.6.2027 mennessä. Monetra Pirkanmaa Oy tuottaa Sastamalan kaupungin taloushallinnon palveluita sekä henkilöstöhallinnon palveluista palkanlaskennan.

Monetra on ilmoittanut voivansa järjestää ns. pienosakkaiden puolesta kilpailutuksen, jolla turvataan pienosakkaiden palvelut hankintalain muutoksen jälkeen.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottamiseen jatkossa on useita erilaisia vaihtoehtoja. Alla on kuvattu neljä olennaisinta vaihtoehtoa muutostilanteessa toimimiseksi.

Vaihtoehto 1 – Monetran toteuttama kilpailutus

Monetra on ilmoittanut voivansa järjestää ns. pienosakkaiden puolesta kilpailutuksen, jolla turvataan pienosakkaiden palvelut hankintalain muutoksen jälkeen. Kilpailutukseen osallistuminen on helpoin tapa turvata palveluiden jatkuvuus muutostilanteessa. Kilpailutuksesta sinänsä ei aiheudu osakkaille kustannuksia tai työtä, mutta kilpailutuksen jälkeinen siirtoprojekti uudelle palvelutuottajalle aiheuttaa paljon käytännön työtä.

Kilpailutuksessa tulisi olla yhtenäisenä palveluiden hankkijana suurempi kuntajoukko, jotta tarjoukset voisivat olla järkevän hintaisia. Palvelun laatu ja hinta kilpailutuksen jälkeen eivät ole tiedossa tai edes kohtuullisella tasolla ennakoitavissa. Markkinoilla on vielä suhteellisen vähän sellaisia palveluntuottajia, joilla on kokemusta kuntien palvelutuotannosta.

Kilpailutukseen on sitouduttava hankintailmoituksen julkistamiseen mennessä eli arviolta viimeistään elo-syyskuun aikana. Ensimmäinen ilmoittautumisen määräaika päättyi jo toukokuun lopussa. Kilpailutuksen tarkempi aikataulu tämän jälkeen ei ole tässä vaiheessa tiedossa.

Vaihtoehto 2 – Kilpailuttaminen omana työnä (tai yhteishankintana alueen muiden kuntien kanssa)

Palvelut on mahdollista kilpailuttaa omana työnä. Kilpailutuksen järjestäminen vaatisi kuitenkin ulkopuolisen asiantuntijan eli konsultin työpanosta. Konsultin käyttö on tarpeellista, sillä oman henkilökunnan aikaa ei voida riittävästi vapauttaa muista töistä

kilpailutuksen toteuttamiseen. Kilpailutuksen lisäksi siirtoprojekti uudelle palvelutuottajalle aiheuttaa paljon käytännön työtä.

Itse kilpailuttaen on mahdollista vaikuttaa kilpailutuksen aikatauluun ja palvelujen laatuun enemmän kuin Monetran kilpailutuksessa. Palveluiden kilpailuttaminen pelkästään Sastamalalle ei mitä todennäköisimmin tuota järkevän hintatason tarjouksia. Kilpailuttamiseen tarvittaisiin merkittävästi suurempaa toimintavolyymiä, jotta hinta voisi muodostua järkeväksi. Palvelujen kilpailuttaminen yhteishankintana esimerkiksi läntisen Pirkanmaan muiden halukkaiden kuntien kanssa toisi suuremman toimintavolyymien. Hinta tässä vaihtoehdossa ei ole ennakoitavissa. Markkinoilla on vielä suhteellisen vähän sellaisia palveluntuottajia, joilla on kokemusta kuntien palvelutuotannosta. Tämä kävi ilmi myös Sastamalan kaupungin tietopyynnön vastauksista, kun kaupunki lähestyi mahdollisia palveluntuottajia touko-kesäkuun vaihteessa.

Kilpailutus olisi aloitettava alkusyksystä 2026. Aikataulu olisi hyvin tiukka.

Vaihtoehto 3 – Oma toiminta

Palvelut on mahdollista ottaa takaisin kaupungin omaksi toiminnaksi. Muutosprojekti omaksi toiminnaksi ottamisessa olisi merkittävästi työlämpi kuin vastaava projekti kilpailutusten kautta. Omaksi toiminnaksi otettaessa kustannukset ovat hyvin suurella todennäköisyydellä korkeammat kuin kilpailutusten kautta. Käynnistysvaiheessa syntyy väistämättä merkittävä määrä päällekkäisiä kustannuksia. Palveluiden haavoittuvuus on omana toimintana hyvin suurta, koska varahenkilöjärjestelyjä ei voida toteuttaa kustannustehokkaasti. Vaihtoehtoon sisältyy kohtalaisen suuri riski toiminnan jatkuvuuden suhteen.

Omana työnä palvelutuotannon laatuun on mahdollista vaikuttaa parhaiten. Omana työnä toteutettua taloushallinnon palvelua olisi mahdollista kehittää esim. kustannus- ja toimintolaskennan osalta, mikä ei ole kunnallisen kirjanpidon ja laskentatoimen päätavoite, eikä siksi ole yleensä kovin hyvin kehittynyt laskentatoimen osa-alue ulkoa hankittavissa palveluissa. Eri asia on sitten se, onko tällaiselle oleellista tarvetta.

Hinta on karkealla tasolla ennakoitavissa ja se olisi selkeästi korkeampi kuin nykyinen palvelutuotannon hinta Monetran tuottamana tai vastaava hinta muilla tavoin järjestettynä. Oma palvelutuotanto olisi resurssoitava niin, että palvelu toimii myös lomien ym. poissaolojen aikana. Lisäksi ohjelmistokulut olisivat hyvin korkeat.

Siirtoprojekti omaksi toiminnaksi olisi aloitettava alkusyksystä 2026. Aikataulu olisi tiukka.

Vaihtoehto 4 – Uuden talous- ja palkkahallinto -yhtiön perustaminen

Sastamala, Punkalaidun, Ikaalinen, Kihniö ja Parkano ovat selvittäneet alustavasti uuden talous- ja palkkahallinto -yhtiön perustamista tuottamaan talous- ja palkkahallinnon palveluita. Selvitystä on tehnyt Heidi Tanhua Oy kevään ja alkukesän aikana. Järjestelyyn voisi mahdollisesti osallistua muitakin osakkaita.

Työmäärältään uuden yhtiön perustaminen on verrattavissa omaksi toiminnaksi ottamiseen. Uuden yhtiön aloittamiskustannukset jakautuisivat luonnollisesti osakkaiden kesken. Ohjelmisto- ym. hankinnoissa kustannuksiin positiivisesti vaikuttaa yksittäistä kuntaa merkittävästi suurempi toimintavolyymi.

Uuden yhtiön tuottamana palvelutuotannon laatuun on mahdollista vaikuttaa kuntien yhteistyönä. Hinta on karkealla tasolla ennakoitavissa, mutta siihen sisältyy epävarmuuksia. Ohjelmistokuluihin sisältyy merkittävin epävarmuus. Ottaen huomioon yhtiön toiminnan selkeästi Monetran tuotantoa pienempi volyymi, hinta on todennäköisesti korkeampi kuin palvelun hinta tällä hetkellä.

Yhtiön perustaminen ja siirtoprojekti yhtiölle olisi aloitettava alkusyksystä 2026. Aikataulu olisi tiukka.

Yhteenveto

Kokonaisuutena arvioiden, osallistuminen Monetran kilpailutukseen näyttäytyy lyhyellä aikavälillä helpoimmalta tavalta järjestää tarvittavat palvelut. Malli ei kuitenkaan tarjoa ratkaisua pidemmällä aikavälillä. Kilpailutuksen lopputulos saattaa olla taloudellisesti ja/tai toiminnallisesti huono. Palvelut tulisi kilpailuttaa jatkossa itse tai toteuttaa jollain muulla mainitulla tavalla. Palveluiden tuottaminen omana työnä tai uuden talous- ja palkkahallinto -yhtiön kautta antaa toimintarauhan pidemmälle aikavälille sekä parhaat mahdollisuudet vaikuttaa palvelun laatuun.

Kaikissa vaihtoehtoissa kustannuksiin liittyy merkittävää epävarmuutta. Hyvin suurella todennäköisyydellä kustannustaso nousee nykyisestä. Joka tapauksessa muutosprojektin arvioitu hintaluokka on 100 000 – 200 000 euroa, josta osa on kuitenkin oman henkilökunnan työtä.

Valmistelussa on päädytty ensisijaisena vaihtoehtona uuden talous- ja palkkahallinto -yhtiön perustamiseen läntisen Pirkanmaan halukkaiden kuntien kesken. Ikaalinen, Parkano, Punkalaidun ja Kihniö ovat kukin jo tehneet samansisältöisen päätöksen. Tässä vaihtoehdossa jokainen yhtiön osakas omistaisi yhtiöstä vähintään 10 prosenttia, jotta noudatettaisiin hankintalain muutettua vaatimusta. Vaihtoehto mahdollistaisi myös yhtiön toiminnan laajenemisen enintään 10 osakkaaseen. Tällöin myös yhtiön toimintavolyymi kasvaisi olennaisesti. Vaihtoehto on myös Sastamalan kaupungin uuden strategian mukainen ja vahvistaisi kuntien yhteistyötä alueella.

Mikäli tämä uusi talous- ja palkkahallinto -yhtiövaihtoehto ei jostain syystä toteudu, toissijaisena vaihtoehtona on kyseisten palvelujen kilpailuttaminen joko omana työnä tai yhteishankintana läntisen Pirkanmaan muiden halukkaiden kuntien kanssa.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 25 §, kohdat 21. ja 23.

Valmistelija hallintojohtaja Tapio Rautava, vs. talousjohtaja Päivi Koskinen, henkilöstö- ja lakiasianjohtaja Katja Arve-Salonen

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Sastamalan kaupungin talous- ja palkkahallinnon palveluiden tuottamisessa ensisijaisena vaihtoehtona on uuden talous- ja palkkahallinto -yhtiön perustaminen läntisen Pirkanmaan kuntien sekä mahdollisesti muiden osakkaiden kanssa ja palveluiden hankinta tältä yhtiöltä. Toissijaisesti, mikäli edellä mainittu hanke ei toteudu, Sastamala kilpailuttaa kyseiset palvelut itse tai yhteishankintana halukkaiden läntisen Pirkanmaan kuntien kanssa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, puh. 040 641 6735
hallintojohtaja Tapio Rautava, puh. 040 488 0202